వెంకన్న

గోళ్ళమూడి లలిత

నోౌకు కాళ్ల చేతులు ఆడటంలేదు. చెమటలు దిగజారుతున్నై. పారి పోదామంటె వాకిలి దూరంగా వున్నది. ఎదుట ఏనుగంతజీవి. తలవంచి పొడి చేందుకు సిద్ధంగా వుంది. వెనకగోడ. ఎవరినైనా పిలవటానికి నోరు పెగలటల్లేదు. అందరికీ వచ్చినట్టే ఈ ఆపదలో ఆపదమొక్కులవాడే గుర్తొచ్చాడు. అప్రయత్నంగా నోటినుంచి 'ఏడుకొండలవాడా వెంకన్నా' అన్న మాటలు దొర్లినై. చేతులు జోడించాను. ఆ వృషభరాజం సంతోషంతోనో ఏమో తల గిర గిర తిప్పింది. దాని మెడలో బంతిపూలదండ రంగులీనింది గజ్జలు గలగలమన్నై. గంటలు గణగణ మోగినై. నా ప్రాణాలు కైలాసం చేరుకున్నంత పని అయింది. నందీశ్వరుడు ఒక అడుగు ముందుకు వేశాడు. "ఏది దారి వెంకన్నా" అన్నాను పెద్దగా. బసవయ్య నన్ను తన చల్లని ముట్టెతో తాకింది. చావుతెలివి అన్నట్టు

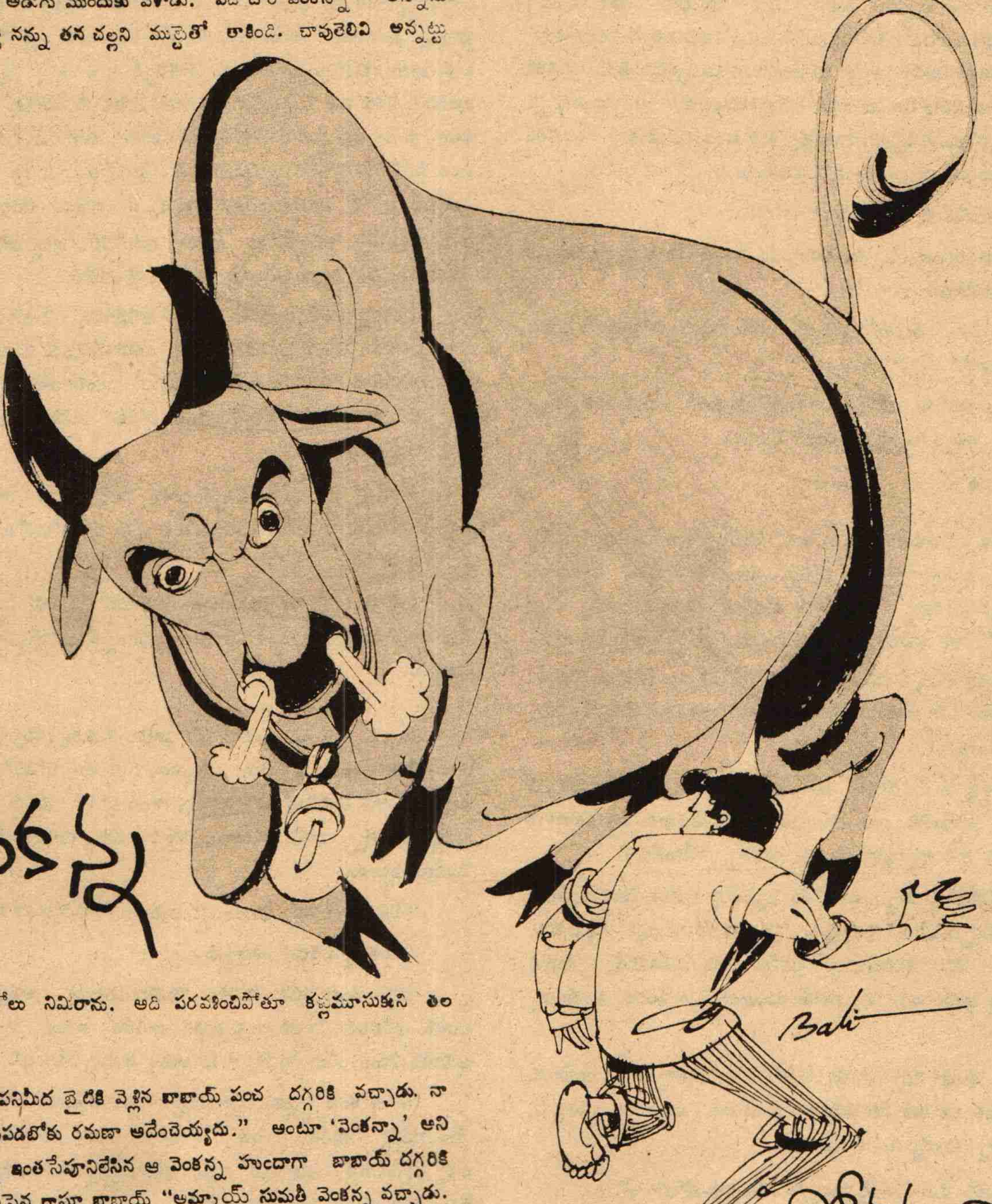

నేను దాని గంగడోలు నిమిరాను. అది పరవశించిపోతూ కళ్లుమూసుకుని తల ఆడించింది.

ఇంతలో పనిమీద బైటికి వెళ్లిన బాబాయ్ పంచ దగ్గరికి వచ్చాడు. నా అవస్థచూసి "భయపడబోకు రమణా అదేంచెయ్యదు." అంటూ 'వెంకన్నా' అని పిలిచాడు. నన్ను ఇంతసేపూనిలేసిన ఆ వెంకన్న హుందాగా బాబాయ్ దగ్గరికి వెళ్లింది. దాని తలపైన రాస్తూ బాబాయ్ "అమ్మాయ్ సుమతీ వెంకన్న వచ్చాడు. దాణాతట్ట తీసుకురా అమ్మా" అని కేక వేశాడు.

అప్పటికి నాకు రియాక్షన్ మొదలయింది. ఒళ్లంతా వణికిపోతున్నది. కుర్చీలో కూలబడ్డాను. ఒక పెద్ద గంపలో నానపెట్టిన వులవలు, పెసలు తీసుకునివచ్చి సుమతి వెంకన్న ముందు పెట్టింది దాని మెడమీద రాస్తూ. 'అన్నయ్యా' అంటూ నా వైపు తిరిగింది. అంతే, "ఏమయిందన్నయ్యా" అంటూ నన్ను పట్టుకుని కుదుపుతున్నది.

"ఏం లేదమ్మా మన వెంకన్న మీ అన్నయ్యని మర్యాద చెయ్యబోయింది. దాంతో మీ అన్నయ్య హడలిపోయినట్టున్నాడు. పోయి ఒక కప్పుకాఫీ తీసుకొచ్చి ఇవ్వు" అన్నాడు బాబాయ్.

వెంటనే సుమతి లోపలికి పరుగు తీసింది. పొగలొస్తున్న కాఫీకప్పు నా

చేతుల్లో పెట్టింది. వణుకుతున్న చేతులతోనే మెల్లగా తాగటం మొదలుపెట్టాను నేను. ఇప్పుడు నా భయానికి నేనే సిగ్గుపడుతున్నాను. ఖాళీకప్పు కిందపెట్టాను.

"ఏం అన్నయ్యా ఇప్పుడు ఎట్లావుంది" అన్నది సుమతి. బాబాయ్ నవ్వాపుకుంటూ చూస్తున్నాడు.

"బాగానే వున్నా సుమతీ. మరేం కంగారులేదు ?

వెంకన్న వైపు చూశాను. విలాసంగా తలఎగరేస్తూ బుట్ట ఖాళీ చేస్తున్నది. కిందకు చిమ్మిన ధాన్యాన్ని సుమతి తట్టలోనే వేస్తున్నది. బాబాయ్ దాని గంగ డోలు నిమురుతూ నుంచున్నాడు. వెంకన్న ఎంత హుందాగా ఠీవిగా వుంది ! ఎంత వున్నతమైన ఆకారం ! తగ్గ దర్పం. కైలాసం వదిలి వచ్చిన నందీశ్వరుడా అనిపించింది. ఇప్పుడు దాన్ని చూస్తే భయంపోయి ముచ్చటనిపించింది. దగ్గరికి పోయి నేనూ మెడ నిమిరాను "చూశావా నిన్నూజయించాను" అన్నట్టు నన్నొక చూపుచూసి తట్టలో మూతిపెట్టింది. దాణాతట్ట ఖాళీ అయింది. వెంకన్న అందరికి టాటా చెప్తున్నట్టు ఒక చూపుచూసి మెడ విదిలించుకుని వెళ్లి పోయింది.

"బాబాయ్ ఏమిటి వెంకన్న కథ" అన్నాను.

"వెంకన్న చరిత్రా. చెప్తాను. అమ్మాయ్ సుమతీ మీ అమ్మ భోజనానికి రమ్మంటుందేమో చూడూ.

ఇంతలో పిన్ని పంచలోకి వచ్చింది, "మీ కబుర్లు వినేవాళ్లంటే పొద్దే తెలియదు. భోజనానికి లేస్తారా" అంటూ.

"చూశావా రమణా, ఇదీ వరస. అందుకే సుమతిని చూసి రమ్మన్నా- వెంకన్న సంగతి అన్నం తిని చెప్తా" నంటూ లేచాడు.

* * *

అవి నేను చదువుకునేరోజులు.... ఇంకో రెండేళ్లల్లో నా ఇంజనీరింగ్ కోర్స్ ఐపోతుంది. ఒక నెలరోజులు శలవలు వచ్చినై. మా పిన్నిని చూసి చాలాకాలం అయింది అమ్మదగ్గర కన్నా నాకు పిన్నిదగ్గరే చనువు ఎక్కువ. పిన్ని పెళ్లి చేసుకుని వెళ్లిపోయినాక అప్పుడప్పుడు అమ్మమ్మావాళ్ల వూళ్లో కలుస్తునే వున్నాను. శలవలకి తప్పకుండా రమ్మని పిన్నిరాసింది. పిన్నికి ఒక్క ఆడపిల్ల సుమతి. అందుకని నా కింకా పిన్ని గారాబం తగ్గలేదు. దాంతో ఈరోజు పొద్దునే పిన్ని వాళ్లవూరు చేరుకున్నాను.

పిన్నివాళ్లవూరు చంద్రగిరితో కలసే ఒకపల్లె ఆనాలి. బాబాయ్ అక్కడి మోతుబరిరైతు. ఇల్లూవాకిలి. వాతావరణం అంతా నేను అలవాటు పడ్డ పట్టణానికి విరుద్ధంగా వుంది. కాని అహ్లాదంగా వుంది - వెంకన్న ప్రవేశించేదాక.

భోజనానికి కూర్చున్నాం. నా కోసం స్పెషల్‌గా బంగాళ దుంపలు వేయించింది. కొబ్బరి పచ్చడి చేసింది. అప్పడాలు, వెన్నకాచిన నెయ్యి, గడ్డపెరుగు, పిన్ని బలవంతం చేసి తినిపించడంతో పీటమీద నించి లేవలేకపోతే సుమతి నవ్వుతూ చెయ్యి అందించింది. వక్కపలుకు నములుతూ బైట పంచలో కూర్చున్నా వీధిలోకి చూస్తూ.

బాబాయ్ కూడా వచ్చి పడక్కుర్చీలో నడుం వాల్చాడు పొగాకుపాయ విచ్చుతీస్తూ. సుమతి ఒక కుర్చీపీట తెచ్చుకుని కూర్చుంది వాళ్లనాన్న ప్రక్కన, ఇంక చెప్పునాన్నా వెంకన్న కథ అంటూ.

"ఎన్నిసార్లు విన్నావే తల్లీ నువ్వు ? నీకెందుకు తొందర ?"

"ఎన్నిసార్లు విన్నా నాకు వినాలనే వుంటుంది నాన్నా మొదలుపెట్టు" అని గునిసింది.

"సరే వినండి" అంటూ మొదలుపెట్టాడు బాబాయ్.

ఇది పది పన్నెండేళ్ళనాటి మాట. అప్పటికి ఇంకా నా పెళ్ళికాలేదు. ఈ వెంకన్న వచ్చినాకే మీ పిన్నిని చూడటానికి వెళ్లాను. అంతకు మూడేళ్ళనాడు పొలంలో పాము కరచి మా నాన్న పోయినాడు. వ్యవసాయం నేను చేతపట్టాను. అప్పటికి నాకు ఇరవై ఏళ్ళలోపు వుంటుంది. పెత్తనం అంతా నాదే. అరకకు కట్టే ఎడ్లు ముసలివై పోయినై. నేనూ మంచి హుషారులో వున్నాను. అవి నా జోరుకు తట్టుకోలేకపోతున్నై. విసుగేసి వాటిని తెలిసిన ఒక బక్కరైతుకి అమ్మేసి, మంచి గిత్తలని కొనటానికి ఒంగోలు వెళ్ళాను. మా నాన్న నాకు అన్ని వ్యవసాయ విషయాలు, గొడ్ల లక్షణాలు నూరిపోశాడు. దాంతో ఒక చక్కని ఎడ్లజత పక్కవాడితో పోటీపడి ఒక వెయ్యి ఎక్కువే అని తెలిసీ కొన్నాను. ఒకటి రామన్న సాధువు. ఇంకా అరక లాగుతున్నది. రెండోది ఈ వెంకన్న. ఈ రెండు వచ్చినాక నాకు చాలా కలిసొచ్చిందనే చెప్పాలి. వెంకన్నకి మంచి సుళ్ళు వున్నై అంటారు. అందుకని ఎవరు పని మొదలుపెట్టినా ముందు వెంకన్నని తీసుకెళ్ళి నేల తొక్కించే వాళ్ళు. వాళ్ళు అన్నట్టుగానే వెంకన్న కాలుపెడితే బంగారమే పండేది. రామన్న ఎంత పిరికో దీనికి అంత ధైర్యమెక్కువ. చురుకుతనం జాస్తి. మొండితనమూ ఎక్కువే. నాగలి విరగాల్సిందేకాని తానొక్కతే అయినా కాడిలాగడం మానేది కాదు. మందవేస్తే అన్నిటికన్న ముందు ఇదే లీడర్. అట్లా అని పొడిచి అన్ని చేసేదికాదు. చిన్నపిల్లలు అడ్డువస్తే ఆగిపోయి నుంచునేది.

వెంకన్న అంటే అందరికి ప్రత్యేక అభిమానం. వెంకన్న వచ్చినాక నా పొలం బంగారం పండింది. విరగపండింది. అప్పుడే రెండు డాబాగదులు వేయించాను. సంవత్సరం తిరగకుండానే పక్కపొలం రెండెకరాల చెక్కకొని కలుపుకున్నాను. అమ్మ నన్ను పెళ్ళిచేసుకోమని పోరటం మొదలుపెట్టింది. మీ పిన్నిని చూసి వచ్చాం........."

అంతలో అటొచ్చిన పిన్నిని చూసి "అంత కోతి కాదనుకున్నాను" అన్నాడు. "ఔను పాపం ఈ నలకూబరులకి నేను తగకపోతానేమో నని దిగులు పడ్డా" అంది పిన్ని.

సరే సంబంధం నిశ్చయమయింది. మంచిరోజు చూసి మీ పిన్నికి నగలు చేయించటం మొదలుపెట్టాలంది మా అమ్మ. మర్నాడు పొద్దున పట్నం పోవాలనుకున్నాను.

సంజవేళ అయింది. ఇంతలో మా పాలేరు కొడుకు శీనప్ప "అయిగోరూ ఓ అయ్యగోరూ" అంటూ చెమటలు కక్కుతూ, రొప్పుతూ లోపలికి పరిగెత్తుకొని వచ్చాడు. వాడి వంటిమీద అక్కడక్కడ గాయాల్లోంచి నెత్తురు కారుతున్నది. వాకిట్లో రామన్న . దానికీ గాయాలు, నెత్తురూ. నన్ను చూస్తూనే శీనప్ప శోకాలు మొదలు పెట్టాడు.

"ఏమిటిరా శీనప్పా ఏమయింది" అడిగాను. వాడినోట మాట రాలేదు.

"వెంకన్న ఏదిరా" అన్నాను

శీనప్ప ఇంకా వణికి పోవటం మొదలు పెట్టాడు. అప్పటికే పదిమంది చేరారు. లోపలికి కేకవేసి కాస్త మజ్జిగ వాడిచేత తాగించి కాస్త తేరుకున్నాక అడిగాను ఏమయిందిరా శీనప్పా ? మీ అయ్య నాగప్ప ఏడీ" అని.

అయ్య కంప కొట్టుకు వస్తా నువ్వు ఎడ్లని తోలుకు పొమ్మన్నాడయ్యా. నేను రామన్న వీపునెక్కి వస్తున్నా. ఎంకన్న ఎనక నడుస్తున్నది. అంతలో అక్కడ చెరుకుతోట మలుపులో గుట్టలు తుప్పలున్నై చూడయ్యా ఆడ కొచ్చేటప్పటికి రామన్న బెదరటం మొదలు పెట్టింది. ఎంతకూ ముందుకు పోటం లేదయ్యా, అంతలో.... అంతలో.... అంటూ వణకటం మొదలు పెట్టాడు. శోకాలు మొదలు పెట్టాడు.

వాణ్ణి బుజ్జగించి మళ్లీ అడిగాను.

అందగాడు తిలక్

శ్రీ సి. వీరరాఘవులు

ఎవరికీ చెప్పక
ఎవరినీ పిలవక
ఒంటరిగా తానొక్కడే
అమృతం కురిసిన రాత్రిలో
కురిసిన అమృతాన్ని దోసిళ్లతో
తాగి వచ్చిన తిలక్
కనుమరగి పోయాడంటే
అనుమానం వేయదూమరి ?

అతడు త్రాగింది
అతని దోసిళ్లనిండింది
అమృతం కాదంటే
కోపం రాదు కదూ మీకు ?

ఆనాటి రాత్రి
అంటే
అమృతం కురిసిన రాత్రి
అందరూ జోగుతుంటే
తిలక్ మాత్రం
తలుపు తెరచి, ఇల్లువిడచి
కొండ దాటి, కోనదాటి
వెన్నెల్లో నిలుచున్నాడు
అందమైన అప్సరసలు
ఆనందంగా చూచారు

మనం కోరేవాడు
అందం ఆనందం ఉన్న
అసలుసిసలు, నగటు మనిషి
ఇతడే సుమీ
మన ప్రియుడు, నరుడు;
మనకిక వరుడు, అని

మాయదారి దేవునికి
మనవి చెప్పుకొన్నారు
కొసరు కొంచెమైనా వేయని
పిసినారి కోమటి దేవుడు
వెన్నెల రాత్రిలో, బేరాల సాముగరిడీలలో
అసలు
ఆయువుకే ఎసరుపెట్టి
మృత్యువనే తప్పుడు అమృతాన్ని
తప్పగా తాగించాడు,
తిలక్
తృప్తిగా తాగేసాడు
దుఃఖాన్ని, చావుని కసరికొట్టాడు, అందుకే
తిలక్ వెళ్లిన చిరునామా ఎవరికీ తెలీదు
అందగాడు తిలక్
అందరికి అందుబాటు వాడు,
తి...

వెంకన్న

'ఓ పెద్దపులి అరుస్తూ నా మీదికి రామన్న మీదికి దూకిందయ్యా. కాని దానికి దోవలో ఓ కొమ్మ అడ్డొచ్చి పక్కవాటుగా పడ్డదయ్యా.... అంతకే నాకు, రామన్నకి వొళ్ళు చీరుకుపోయింది. రామన్నకి దాని పంజా తగిలి వీపుమీద వెనకాల కండ వూడొచ్చిందయ్యా. రామన్న ఒక అరుపు అరిచి పూళ్ళోకి లగెత్తు కొచ్చిం దయ్యా. నేను చత్తానని భయపడి దాని మెడపట్టే పట్టుకొని నల్లి అంటుకున్నట్టు అంటుకుపోయినా. మళ్ళీ కళ్ళు తెరిచే టప్పటికి ఈ వాకిట్లో వున్నానయ్యా'' అంటూ మళ్ళీ ఏడుపు లంకించుకున్నాడు.

వాణ్ణి ఓదార్చి ఏడుపు మానిపించటానికి కొంత సేపు అయింది. ఈ లోపల వెంకన్న సంగతి ఎన్నిసార్లడిగినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. వాడి ఆరాటం కొంత తగ్గినాక అడిగాను వెంకన్న ఏడిరా అని.

అది వింటూనే వాడికి మిడిగుడ్డు పడ్డై. వెంకన్న ఎనకాల వత్తున్నడయ్యా. రామన్న లగెత్తడంలో ఇంక దాన్ని నేను చూడలేదయ్యా అన్నాడు.

ఇంతలో వాడి తండ్రి నాగప్ప వచ్చాడు కంప కొట్టుకుని. గుంపుని చూసి శీనప్పకి ఏమయిందోనని గుండెలు బాదుకుంటూ తోసుకొచ్చాడు. తండ్రిని వాటేసు కుని శీనప్ప ఏడుపు లంకించుకున్నాడు. జరిగిందంతా విని నాగప్ప'అయ్యోరూ ఇంకే ముందయ్యా ఐపోయింది దోవనంత అక్కడక్కడ నెత్తురు మరక లున్నయ్యయ్యా. నేలంతా ఎంకన్న గిట్టలతో తన్నినట్టు , పులి అడుగులు, గోళ్ళ గుర్తులు, వున్నై అయ్యా. ఒకచెట్టు మొదలుకు పులిచర్మం ముక్క ఇంత వేలాడు తున్నదయ్యా. అక్కడ పెద్దయుద్ధం జరిగినట్టు వుంది; నేలను చూస్తే వెంకన్న కనపడలేదు. అంతా ఐపోయిందయ్యా. మన వెంకన్న ఇంక మనకి లేడు. అంటూ వాడు ఏడుపు లంకించుకున్నాడు.

అప్పటికి బాగా చీకటి పడ్డది.వెంకన్నను వెతుక్కుంటూ పోవాలన్నా భయమే. ప్రమాదమే. ఇంక చెయ్యాకలిగింది ఏమీ లేకపోవటంతో నాగప్పని ఇంటికి పొమ్మన్నాను, నేను బరువెక్కిన గుండెతో లోపలికొచ్చాను. వెంకన్న అంటే నాకు ప్రాణం. దానికి బహు తెలివితేటలు. ఏనాడు ఎవరిమీద కొమ్ము విసరలేదు. తల రూడించలేదు. మనిషికి వున్న సమయస్ఫూర్తి వుంది. పొలంలో పాలేరు కొడుకు పసివాడు పాకుతూ పంటకాలవలో పడబోతుంటే వాడిచొక్కా పట్టుకొని లాక్కొ చ్చింది. వెంకన్న ఇంటి కొచ్చినప్పటినుంచి అన్నీ కలిసి వచ్చినై. కాని ఇప్పుడు ఏమిటో ఇట్లా అయింది. పెళ్ళి నగలు కొనబోతూంటే ఈ అపశకునం ఏమిటి ? ఈ వుద్దేశంతో మీ పిన్నిని వద్దని చెప్పుదామనుకున్నాను కూడా,

''పోనీలేండి వుద్ధరించారు'' అన్నది అక్కడే వున్న పిన్ని.

'ఆరోజురాత్రి' నేను భోజనం ముట్టలేదు. కన్ను మూయ్యలేదు. జాగారమే అయింది. ఎంతకీ తెల్లవారదేమో అనుకుంటూ గడిపాను. తెల్లవారిందన్నట్టు సంధ్య వెలుగులు ప్రసరిస్తున్నై. ఇంతలో పనిలోకి వచ్చిన పాలేరు భార్య వెంకటమ్మ ''ఓ లమ్మో ఓయ్‌దేముడో'' అంటూ గావుకేక పెట్టింది. నేను, అమ్మా, జీతగాళ్ళం దరం లేచి వాకిట్లోకి పరిగెత్తాం.

'అప్పుడు చూసిన దృశ్యం వర్ణించి ప్రయోజనంలేదు. చూసి తీరవలసిందే. ముఖం మీదా వంటినిండా నెత్తురు ఎండిపోయిన గాయాలతో, కొన్నిచోట్ల చర్మం కండలు వేళ్ళాడుతూ, అలిసినా ఇంకా శివం దిగని వెంకన్న, దాని కొమ్ములపైన ఇరుక్కుపోయి నిలిచిపోయిన పెద్దపులి. ఇది చూసిన ఎవరికి కాళ్ళు చేతులు ఆడలేదు. బొమ్మలల్లె నిలబడి పోయినాము.

నేనే ధైర్యం చేసి 'వెంకన్నా' అని పిలిచాను అంత బరువుతోను గంటలు గణ గణ మోగిస్తు తల ఆడించింది. పెద్దపులి కొనవూపిరితోనున్నా సరే అనుకుని నేనే రండిరా అంటూ పాలేర్లని కేక వేసుకుని, తలాఒక కర్రతీసుకుని

వెంకన్నని సమీపించాం. మా చేబడితెలతో పులిని ఎత్తి కింద పడేశాం. అది ఎప్పుడో చచ్చివుంటుంది. దాని గుండె స్థానంలో పెద్ద కంత వుంది.

'ఈ వార్త సూర్యుని వెలుగుకన్న వడిగా వూరంతా క్షణంలో పాకింది. ఊరి ముత్తైతలు, ఇంట్లోవాళ్ళు వెంకన్నకు పోటీలుపడి హారతులు ఇచ్చారు. పిడకలతోటి, తాటాకులతోటి, చీపురుతోటి దిష్టి తీశారు.

ఆరోజు పెద్ద తిరణాలే అనుకో. వెంకన్న వొళ్ళంతా జాగ్రత్తగా కడిగారు. గాయాలకు మందు రాచారు. కడుపుకు తినలేనన్ని రకరకాల ధాన్యాలు, చెరకుగడలు పెట్టారు. మొయ్యలేనన్ని దండలు మెడనిండా వేశారు. ముఖానికి కాళ్ళకి పసుపురాచారు. నుదుట బొట్టుపెట్టారు. కాళ్ళకి గజ్జలు కట్టారు. ఇంక చుట్టూచేరి హారతులిచ్చారు. భజనలు చేశారు. ఏడుకొండల వెంకన్నే అన్నారు, ఆనాటినుంచి ఈ వెంకన్న దాష్టీకపు స్వాములవారు అయింది.

"బాబాయ్ అసలు ఏంజరిగి వుంటుందంటావ్ ?" అన్నాను.

"ఏంలేదురా రమణా అప్పుడు తిరుపతి కొండలపక్క అడవులలో మనుషులని తినే పులి తిరుగుతూ వుండేది. అది తిరుగుతు తిరుగుతు ఈవూరికి వచ్చివుంటుంది. మన శీనప్పగాడు పిల్లవెధవగదా, తేలిగ్గా పట్టుకోవచ్చనుకుని శీనప్పమీదకి దూకింది. వాడి అదృష్టం బాగుండి రామన్న తప్పించుకుని వూళ్లోకి పరుగు తీసింది. అప్పుడు వెనకగా తిరికగావస్తున్న వెంకన్న ఎదురై వుంటుంది ఆ పులికి. వెంకన్న మంచి పరువంలో బలంగావుంది. అవసరమైతే కుందేలుకూడా ఎదురు తిరుగుతుందికదా, ఇంక వెంకన్న సంగతి చెప్పాలా ? పులి సవాలుకు ఎదురుదెబ్బ తీసివుంటుంది. పులి గుడ్డిదో, కుంటిదో అయివుండటానే అది మనుషులరుచి బాగా మరిగి వుంటుంది. తేలికగా చేతికిదొరికి ఆకలి తీర్చగలిగేది మనిషని తెలుసుకుంది. మొత్తానికి రెండూ బాగా పోట్లాడుకుని వుంటై. ఆ దెబ్బలాటలో వెంకన్న దాన్ని చిత్తుచేసి ఆఖరు ప్రయత్నంగా పులి దూకపోగా కొమ్ములతోగుచ్చి పైనవేసుకుని చెట్టుకేసి కుమ్మివుంటుంది వెంకన్న హీరో అయి తిరిగి వచ్చింది.

ఆ తరవాత దాన్ని అరక్కి కట్టలేదు. చెప్పాగా అది స్వాములవారు అయిందని. అందరూ దానికి పూజలు, పునస్కారాలు. నైవేద్యాలు భజనలు మొదలుపెట్టారు. అది సాక్షాత్తు ఏడుకొండలవెంకన్నే అయిందనుకో."

"అదా నేను ఇందాక భయంతో ఏడుకొండల వెంకన్నా అనగానే సంబరంగా తల ఆడించింది."

"ఇంక మొదలయిందిరా వెంకన్న భోగం. ఇది పాదంపెడ్తే అంతా శుభమే అన్న నమ్మకం జనానికి కలిగింది. గృహప్రవేశాలకి ఇది మొదటి అతిథి. ప్రతి శుభకార్యానికి దీనికి పూజ, కోరుకున్న తిండి. పెళ్ళికి ఇదే పెద్ద. ఒకటేమిటి ఇది ప్రత్యక్షదైవం 'ఏడుకొండల వెంకన్న' ప్రతిరూపమే ఇది అన్నారు. కాకపోతే పులిని చంపగలదా అన్నారు.

'ఇంక దీని కథ వూరూర చిలవలతో పలవలతో పాకిపోయింది. వెంకన్న ముట్టింది ముత్యం. తాకింది బంగారం. కాలుమోపితే కనకాభిషేకాలు అన్నట్లు అయింది, ఊరూరు తిప్పారు. మేళతాళాలతో వూరేగింపులు జరిపారు. హారతులు ఎత్తారు. పూలదండలలో ముంచిఎత్తారు. వూరూర తిరణాలే. వుత్సవాలే చేశారు. దాంతోపాటు పాలేరు నాగప్పని పంపాను, తిప్పితీసుకుని రమ్మని. అట్లా కనీసం రెండుమూడేళ్లు తిరిగి గూటికి చేరింది. అప్పటినుంచి ఈ వెంకన్న తీరు ఇది. ఆ సేవలన్నీ దీనికి బాగా నచ్చినట్టు వున్నై. అందరినీ దండలు వెయ్యమంటుంది. దాని కిష్టమైన తిళ్ళు పెట్టమంటుంది. అందరి సొత్తుగా తిని తిరుగుతుంది. నా వాకిట్లోకి ఈ వేళకి తప్పకుండా వస్తుంది. పెట్టింది తింటుంది. ఇష్టమైతే కాసేపు పడుకుంటుంది. వెళుతుంది. ఇదీ రమణా దీని కథ" అన్నాడు బాబాయ్.

'నేను మాత్రం మీదిమీది కొస్తున్న దీన్ని చూసి హడలి చచ్చాను బాబాయ్. పై ప్రాణం పైన పోయిందనుకో. దేవుణ్ని తలుచుకుంటూ వెంకన్నా అనగానే అది ఇంకా హుషారుగా తల ఎగరేసింది. నా నెత్తురు నీరే అయిందనుకో" అన్నాను.

నేను, వున్న వారం రోజులు వెంకన్నకి నేనూ ఏదో ఒకటి పెట్టేవాడిని. మెడ దువ్వేవాడిని. మూపు సవరించేవాడిని. దాని గజ్జలు. గంటలు మోగితే నాకు సంగీతం విన్నట్టు వుండేది.

* * *

రెండేళ్ళ తరవాత చదువైపోయి ఉద్యోగంలో చేరాను. ముగ్గురు పిల్లల తండ్రినైనాను. పిన్నివాళ్ళవూరు చంద్రగిరి క్షేత్రానే వున్నాను. వెంకన్నను చూస్తూనే వున్నాను. వెంకన్న అంటే అభిమానం పెరుగుతూనే వుంది. తిరుపతిలో వుద్యోగం కావటాన కుటుంబాన్ని అక్కడ వదలి చంద్రగిరి ఓసారి వెళ్లాను. బస్సు వూళ్ళోకి పోతూవుండగా ఒక పెద్ద వూరేగింపు ఎదురొచ్చింది. బస్సు ఆపాడు. ఏమయిందని కండక్టర్‌ని అడిగాను.

"ఏం లేదు సార్ వెంకన్న చచ్చిపోయింది. ఆ వూరేగింపు అది" అన్నాడు.

"ఏ వెంకన్న ?"

"అదే సార్ ఈ పక్కల్ని పూజచేస్తూవుంటారే ఏడుకొండల వెంకన్న-ఎద్దు"

"ఎప్పుడు చచ్చిపోయింది ? ఎట్లా పోయింది?"

"నిన్న సాయంత్రం సార్. బస్సుకి అడ్డంగా నిలబడ్డదిట. ఎప్పుడూ అలవాటుగా వచ్చే డ్రైవర్లయితే ఆపుతారు. నిన్న కొత్తవాడు వచ్చాడు. పైగా తాగి వున్నాడుట. ఆపలేదు, స్పీడుగా వెళ్తున్న ఆ బస్సు ఢీ కొట్టి ఎత్తి అవతల పడేసిందట. ఆ దెబ్బకి వెంకన్న చచ్చిపోయింది. డ్రైవరు మంది చేతుల్లో చచ్చినంత పనై ఆస్పత్రిలో పడివున్నాడు" అన్నాడు.

నేను వెంటనే బస్సు దిగి వూరేగింపు వైపు వెళ్లాను వెంకన్న వెనకాల వున్న పెద్దలలో బాబాయ్ కనిపించాడు.

"చూశావా రమణా గంగి గోవులాంటి వెంకన్న చచ్చిపోయింది" అంటూ పసిపిల్లవాడిలాగా ఏడ్చేశాడు మిగతా వాళ్ళ సంగతి చెప్పనే అక్కరలేదు.

నాకు నోట మాట రాలేదు. పక్క షాపులో చామంతి పూలదండ ఒకటి కొని, అప్పటికే పూలగుట్టలో కప్పబడి పోయిన వెంకన్న పైన వేశాను. కొంత దూరం వాళ్ళతో వెళ్ళి బాబాయ్ పిలుస్తున్నా వినిపించుకోకుండా, ఇంకోసారి వస్తానని చెప్పి, తిరుపతికి తిరుగు ప్రయాణం సాగించాను. వెంకన్నని గురించి ఆలోచిస్తూ. □

తొలి సోపానం

బాలాజీ

ఊగే
ఊహల
ఊయల
ఓ క్షణం
నిశ్శబ్దంగా
నిట్టూర్చి
నిలకడని ఆశ్రయిస్తే ?!....
సాగే
ఆశల
అలలు

అలమటించి
అలసిపోయి
దరిచేరాలని ఆతృతపడితే....
నయన వీక్షణమే
పరీక్షగా పరిణమించి
పరాజయమైన
ఆ క్షణం
జీవిత
పరిణామాప్తికి
తొలి సోపానం !